

Raadsvoorstel

Onderwerp	OG 084 - Beheerprogramma civiele kunstwerken 2026-2030
-----------	---

Raadsnummer	:	OG 084
Zaakdossier	:	-1.853.11/0010
Portefeuillehouder	:	Wethouder P.H.J. (Piet) Franssen
Ambtelijk team	:	CCT
Datum collegevergadering	:	Dinsdag 9 december 2025
Datum commissievergadering	:	Woensdag 28 januari 2026
Commissie	:	Ruimte, Economie & Duurzaamheid (RED)
Besluitvorming raad	:	Donderdag 5 februari 2026

Samenvatting

Er dient een nieuw Beheerprogramma Civiele Kunstwerken 2026–2030 vastgesteld te worden. Dat is onder andere essentieel voor het op orde houden van de kwaliteit en veiligheid van de openbare ruimte in Gulpen-Wittern. Dit programma vormt de basis voor het nieuwe beleid en voor het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten voor deze periode. Het Beheerprogramma Civiele Kunstwerken 2026–2030 wordt ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd. Na vaststelling door de raad wordt het uitvoeringsprogramma opgesteld en het noodzakelijke onderhoud uitgevoerd.

Voorgesteld besluit

De raad besluit:

1. het beheerprogramma civiele kunstwerken 2026-2030 vast te stellen met als uitgangspunt:
 - het huidige beleidsprofiel R voort te zetten
 - herberekeningen uit te voeren op diverse risicovolle kunstwerken
 - voor het jaar 2026 een investeringskrediet van € 100.750,- ter beschikking te stellen voor de renovatie van de brug Reijmerstokkerdorpsstraat
 - voor het jaar 2029 een investeringskrediet van € 77.500,- ter beschikking te stellen voor de renovatie van de brug Gontervoetpad

- in de nabije toekomst (2031 e.v.) rekening te houden met hoge investeringen voor het vervangen van diverse civiele kunstwerken.
- 2. de 2e begrotingswijziging van dienstjaar 2026 vast te stellen;

Inleiding

De gemeente Gulpen-Wittern beschikt over circa 166 civiele kunstwerken, voornamelijk bruggen en duikers. Hiervan staan er 144 onder beheer van de gemeente. (De overige objecten worden beheerd door andere partijen, zoals de provincie, het waterschap of particuliere eigenaren). De vervangingswaarde van het gemeentelijke areaal bedraagt ongeveer € 25 miljoen.

In het beleidsplan wordt uitgegaan van sober, doelmatig en noodzakelijk onderhoud en herstel, zodat de functie van de civiele kunstwerken behouden blijft. Het beheerplan gaat in op de landelijke wet- en regelgeving en de visie en ambitie van de gemeente Gulpen-Wittern.

Op basis van het door de Raad vastgestelde beheerplan 2020–2024 is een uitvoeringsprogramma opgesteld. Door de wateroverlast in 2021 en 2022 liep de uitvoering vertraging op en moest de planning worden aangepast. In 2025 zijn de laatste civiele kunstwerken uit dit programma afgerond. Voor de periode 2026–2030 is een nieuw beheerprogramma opgesteld, dat dient als basis voor het vaststellen van nieuw beleid en het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten.

Beoogd effect / doelstelling

Het doel is om de gemeenteraad het nieuwe Beheerprogramma Civiele Kunstwerken 2026-2030 vast te laten stellen op basis van de volgende uitgangspunten:

1. Het bestaande beleid voortzetten door de civiele kunstwerken te beheren en te onderhouden op kwaliteitsniveau R.
2. Uitvoeren van herberekeningen voor de meest urgente en risicovolle kunstwerken om de exacte risicoklasse en resterende levensduur vast te stellen.
3. Het benodigde budget voor de jaren 2026-2030 beschikbaar stellen.
4. Na 2030 rekening houden met het voortzetten van stortingen in de voorziening, aangevuld met structureel extra investeringskrediet voor vervanging van civiele kunstwerken. Inzicht in deze aanvullende middelen wordt verkregen na de constructieve herberekeningen, maar uiterlijk bij de vaststelling van het volgende beheersplan (2030-2031).

Argumenten

- 1.1 Vaststellen van het Beheerprogramma Civiele Kunstwerken 2026–2030 levert een essentiële bijdrage aan het op orde houden van de kwaliteit en veiligheid van de openbare ruimte in Gulpen-Wittem.*
- 1.2 Veel civiele kunstwerken voldoen momenteel niet aantoonbaar aan de geldende wettelijke normen (Eurocode).*
Door het uitvoeren van herberekeningen kan worden voldaan aan de zorgplichteisen en kan een betere risicoanalyse worden opgesteld.
- 1.3 Om onverantwoorde risico's en kosten te voorkomen, is het verstandig om minimaal het bestaande beleidsniveau (R) conform 2020-2024 voort te zetten.*
Beleidsniveau R voldoet aan de wettelijke eisen en richt zich op sober, doelmatig en noodzakelijk constructief onderhoud en herstel, zodat de functie van het civiele kunstwerk behouden blijft.
- 1.4 Veel civiele kunstwerken naderen of hebben hun technische levensduur bereikt.*
Deze kan niet onbepaald worden verlengd, waardoor op termijn grote investeringen noodzakelijk zijn.
- 2.1 Het is de taak en bevoegdheid van de gemeenteraad om het beleid voor het beheer van civiele kunstwerken vast te stellen.*

Kanttelingen en risico's

- 1.1 Als er geen Beheerprogramma vastgesteld wordt, zal dit ten koste gaan van de kwaliteit van de openbare ruimte.*
Het achterwege laten of slecht uitvoeren van onderhoud leidt namelijk onder andere tot verwaarlozing van de objecten.
- 1.1 Verwaarlozing betekent kapitaalvernietiging.*
Vervanging is aanzienlijk duurder dan structureel onderhoud. Door voldoende budget beschikbaar te stellen, kan verwaarlozing worden voorkomen.
- 1.2 Het niet voldoen aan de geldende wettelijke normen kan juridische risico's, zoals aansprakelijkheid, met zich meebrengen.*
Dat leidt op termijn tot hogere kosten en verhoogt het risico op schade en claims.
- 1.3 Een kwaliteitsniveau hoger dan R vereist intensievere en frequentere inspecties en onderhoud*
Dat brengt zo'n 60 tot 170% hogere kosten met zich mee.
- 1.4 Het kunstmatig oprekken van de levensduur is risicovol, omdat dit steeds gebaseerd is op theoretische en visuele aannames.*
Herberekeningen kunnen dit risico aantoonbaar beperken.

Kosten en dekking

Dit beheerprogramma geeft inzicht in de benodigde budgetten voor de komende beheerperiode. Uit de doorrekening van het beleidsprofiel R en de inspectieresultaten, blijkt dat de bedragen genoemd in tabel 1 nodig zijn voor instandhouding van het areaal

Opmerking vooraf: de beleidsprofielen R-, R+ en R++ zijn momenteel niet expliciet doorerekend, omdat beleidsprofiel R als vastgesteld en maatgevend geldt. Om echter toch een indicatie van de kosten te krijgen, zijn deze in onderstaand overzicht procentueel weergegeven ten opzichte van beleidsprofiel R, gebaseerd op het beheerplan 2020-2024:

R++	170 % duurder t.o.v. R
R+	60% duurder t.o.v. R
R-	7% goedkoper dan R

	2026	2027	2028	2029	2030
	excl btw	excl btw	excl btw	excl btw	excl btw
Werkzaamheden groter dan € 25.000 (betreft een investering)	100.750			77.500	
Werkzaamheden kleiner dan € 25.000	164.300	65.875	31.775	75.175	
Schouw	15.500	15.500		15.500	
Inspectie			54.250		
Constructieve onderzoeken					77.500
Totalen per jaarschijf o.b.v. areaalgegevens Boosten advies	280.550	81.375	86.025	168.175	77.500
Kapitaallasten van investeringen vanaf 2026 e.v.	0	6.549	6.473	6.398	17.172

Tabel 1: Benodigd budget voor instandhouding civiele kunstwerken 2026-2030 op onderhoudsniveau R

In het beheerprogramma, oftewel het meerjarig onderhoudsplan (hierna: mjop) civiele kunstwerken 2026 - 2030 zijn de te verwachten uitgaven vermeld, zoals opgenomen in bovenvermelde tabel. Aan deze tabel zijn de te verwachten kapitaallasten toegevoegd.

Een 2-tal uitgaven kunnen geclassificeerd worden als investeringen. Deze investeringskredieten met bijbehorende kapitaallasten worden aanvullend gevraagd. Het gaat hierbij om de volgende 2 bedragen:

- Jaarschijf 2026: Renovatie brug Reijmerstokkerdorpsstraat ad. € 100.750
(Kapitaallasten 2027 e.v. € 6.500)
- Jaarschijf 2029: Renovatie brug Gontervoetpad Mechelen ad. € 77.500
(Kapitaallasten 2030 e.v. € 11.000)

In de gemeentelijke begroting is een structurele storting van € 62.845 in de voorziening civiele kunstwerken opgenomen. Deze storting is toereikend om de onderhoudsuitgaven, zoals opgenomen in het mjop civiele kunstwerken, te financieren.

De 2^e begrotingswijziging van dienstjaar 2026 is door team financiën uitgewerkt en als apart document bijgevoegd.

Uitvoering

Nadat het beheerprogramma 2026-2030 is vastgesteld, wordt het uitvoeringsprogramma definitief gemaakt.

De uitvoering is gepland van 2026 tot 2030.

Communicatie en participatie

De bewoners, hulpdiensten en andere belanghebbenden worden tijdig geïnformeerd bij wegafsluitingen en/of verwachte hinder.

Bijbehorende documenten

Onderwerp	Poststuknummer	Zaakdossier
Beheerprogramma civiele kunstwerken 2026-2030	B.25.03574	-1.853.11/0010
Bijlage 1 beheerprogramma, deel 1: Areaal op kaart	B.25.03588	-1.853.11/0010
Bijlage 1 beheerprogramma, deel2: Areaallijst met foto's	B.25.03589	-1.853.11/0010
Bijlage 2 beheerprogramma: risico-analyse	B.25.03590	-1.853.11/0010
Bijlage 3 beheerprogramma: Toestandsaspecten met maatregelen	B.25.03591	-1.853.11/0010
Bijlage 4 beheerprogramma: Voorbeeld inspectierapportage	B.25.03592	-1.853.11/0010
Bijlage 5 beheerprogramma, deel 1: financieel overzicht	B.25.03593	-1.853.11/0010
Bijlage beheerprogramma, deel 2: financieel overzicht	B.25.03594	-1.853.11/0010
Ontwerp-raadsbesluit OG 084	G.25.03759	-1.853.11/0010
De 2e begrotingswijziging van dienstjaar 2026 gemeente Gulpen-Wittern.	B.25.03681	-1.853.11/0010